

Almere, 1 juni 2016

Beste partijgenoot,

Fors gestegen huren en bezuinigingen op de huurtoeslag hebben de betalingsmogelijkheden van schuldenaren en huurders fors onder druk gezet. Nieuwe bezuinigingen op de huurtoeslag zouden de betalingscapaciteit van financieel kwetsbare mensen nog verder marginaliseren.

Door de vereenvoudiging van het beslag op periodiek inkomen lijkt er in de toekomst meer virtuele aflossingscapaciteit voor schuldeisers in het vat te zitten.

Een nieuwe bezuiniging op de huurtoeslag en de vereenvoudiging van het beslag op inkomen zou wel eens een heel giftige cocktail kunnen blijken voor de betaalbaarheid van het bestaan van burgers met een laag inkomen of problematische schulden. De bestuur en fractie van de PvdA Almeerse vinden dat de PvdA niet aan deze maatregelen mee zou moeten werken.

Eindjes

Steeds meer burgers kunnen de eindjes nauwelijks aan elkaar knopen. Daar zijn objectieve oorzaken voor aan te wijzen: sterk stijgende woonlasten en premies voor de zorgverzekering. Die beide elementen zijn cruciaal bij het becijferen van de ruimte in iemands inkomen voor betalingen aan andere dan noodzakelijke uitgaven. Zowel financiële dienstverleners als deurwaarders weten dat woonlasten en zorgkosten de betalingscapaciteit van mensen sterk negatief beïnvloeden.

Nivellering

Het huurbeleid met zijn sterk stijgende huurprijzen heeft een behoorlijk nivellerend effect op de bestedingsruimte van huurders met een modaal inkomen. Dat effect merkt de huurder als hij vanwege een handicap van een betaalbare naar een duurdere sociale huurwoning moet verhuizen. De onderstaande tabel maakt dat duidelijk met een voorbeeld uit de dagelijkse werkelijkheid.

Effect hogere huur op vrij besteedbaar inkomen gezin met € 1.799 netto/ maand		
Inkomen vrouw	900,00	900,00
Inkomen man	899,00	899,00
Minus verschil huurtoeslag (€ 149,00 /286,00 – 0,00)	149,00	286,00
Minus verschil zorgtoeslag (€ 149,00 – 31,00)	118,00	118,00
Bijstandsuitkering	1.306,42	1.306,42
Rest meerinkomen boven bijstand	225,58	88,58

Beslag op inkomen

Wie betalingsverplichtingen heeft hoort die na te komen. Schuldeisers kunnen de nakoming in rechte afdwingen. Een schuldenaar, die ook na een veroordelend vonnis niet betaalt, kan merken dat een

deurwaarder het instrumentarium van de Wetboek van burgerlijke rechtsvordering inzet. Als er geen vermogenswaarden zijn, kan de deurwaarder gebruik maken van het beslag op periodiek inkomen, zoals dat geregeld is in artikel 475d en volgende van het Wetboek van burgerlijke rechtsvordering.

Woonlasten- en premie-exces

De Nederlandse wetgever heeft niet gewild dat het inkomen van schuldenaren volledig door hun schuldeisers wordt afgeroomd. Een deel van het inkomen – als regel 90 procent van een bijstandsuitkering – blijft voor de schuldenaar. Daarnaast moet de schuldenaar huur en de premie voor de zorgverzekering kunnen blijven betalen. Om te voorkomen dat schuldenaren door het afkomen van het inkomen dakloos zouden worden of hun zorgverzekering niet meer zouden kunnen betalen wordt de algemene beslagvrije voet verhoogd met het woonlastenexces en het exces van de premie voor de zorgverzekering.

Beslagvrij

De beslagvrije voet van artikel 475d Rv is de basis voor het berekenen van de draagkracht in het inkomen van schuldenaren. Dat is zowel het geval als een deurwaarder beslag legt op het inkomen, als bij een schuldsaneringsbewind (Wsnp). Ook in de minnelijke fase die vooraf gaat aan de wsnp, is de beslagvrije voet de basis voor het becijferen van de draagkracht in het inkomen. Een soortgelijke rekensom moeten financiële dienstverleners maken bij het beoordelen van aanvragen voor een lening.

Marginale draagkracht

Stijgende premielasten en het huurbeleid van sociale verhuurders marginaliseren de draagkracht van schuldenaren. Waar verhuurders gemiddeld genoeg namen met 75 procent van de maximaal redelijke huurprijs, is de streefhuur vandaag de dag veelal 90 procent van wat de verhuurder van een sociale huurwoning maximaal aan de huurder mag vragen.

Bezuinigingen

Stijgende rijksuitgaven aan huurtoeslagen hebben geleid tot bezuinigingen op de huurtoeslag. De basishuur is voor iedere huurder verhoogd met € 27,44. Daardoor moet iedere huurtoeslagontvanger meer huur zelf betalen. Vervolgens zijn de percentages huurtoeslag uit de wet gehaald en overgeheveld naar het Besluit op de huurtoeslag. Bij die operatie is het toeslagpercentage van 75 procent verlaagd naar 65 en dat van 50 naar 40.

Deze bezuinigingen hebben effect gesorteerd op de betalingscapaciteit van huurders. Via de beslagvrije voet werkt dat door in de draagkracht van schuldenaren.

Weer bezuinigen?

De uitgaven voor huurtoeslag stijgen vanwege de crisis. Tot op heden heeft dat niet voor nieuwe

bezuinigingen gezorgd. Er lijken op de Haagse burelen voorstellen te circuleren die in de toekomst kunnen zorgen voor nieuwe bezuinigingen op de huurtoeslag. Die bezuinigingen zullen via de beslagvrije voet ook effect sorteren op de betalingscapaciteit van schuldenaren met een problematische schuldpositie.

“Schokkend is de toename van het aantal huurders met lage inkomens in voor hen te dure woningen. Dit aantal is meer dan verdubbeld naar 520.000 huishoudens. Het huur dossier is een belangrijke veroorzaker van het armoedeprobleem.”

Trouw, 28 mei 2016; ‘Behoud vooral een brede sociale huursector’ Jan Laurier voorzitter Woonbond en Ronald Paping directeur Woonbond

Een naderend effect

Deurwaarders houden bij het vaststellen van de beslagvrije voet niet altijd rekening met het woonlasten- en zorgkostenexces. Staatssecretaris Klijnsma heeft aangekondigd een vereenvoudiging van het systeem na te streven. Een van de uitgangspunten is dat wie nu niet over betalingscapaciteit beschikt in de toekomst toch een deel van het inkomen af moet staan.

De staatssecretaris heeft in december 2015 de Tweede Kamer inzicht verschaft over een uit te werken eenvoudiger systeem¹. Daarbij zou een grensbedrag (voor een alleenstaande € 1.650) met daarbij een vaste beslagvrije voet (voor de alleenstaande € 1.275) een rol spelen. Wie minder inkomen heeft dan het grensbedrag zou van dat inkomen € 400 en 50 procent van het inkomen overhouden. Als de deurwaarder volgens die rekenregels niets kan innen, mag de deurwaarder 4 procent van het inkomen opeisen. De staatssecretaris laat nog onderzoek doen naar woon- en zorglasten. In het nieuwe systeem zouden schuldeisers geen beslag meer kunnen laten leggen op toeslagen. Momenteel kunnen verhuurders en zorgverzekeraars soms wel beslag leggen op die toeslagen. Onderstaande uitwerkingen zijn gebaseerd op de brief van december 2015.

Alleenstaand; maandinkomen € 962,63 netto; inkomen € 18.000; huur € 610; premie zkv € 135			
Bestaande situatie		Toekomstbeeld	
90 % van wwv	866,36	Inkomen < grensbedrag	914,50
Woonlastenexces	$610 - 202,20 - 300 = 107,80$	Vast bedrag	400,00
Zorglastenexces	$135 - 39 - 78 = 18,00$	50 % van 914,50 – 400,00	257,25
Beslagvrije voet	992,17	Beslagvrije voet	657,25
Inkomen	914,50	Inkomen	914,50
Beslag op	0,00	Beslag op	257,25

¹ Zie Bijl. Hand. TK 2015-2016, 24515, nr. 324

Alleenstaand; maandinkomen € 1.034 netto; inkomen € 15.150; huur € 610; premie zkv € 135			
Bestaande situatie		Toekomstbeeld	
90 % van wwv	866,36	Inkomen < grensbedrag	1.034,00
Woonlastenexces	$610 - 202,20 - 225 = 182,80$	Vast bedrag	400,00
Zorglastenexces	$135 - 39 - 78 = 18,00$	50 % van 1.034,00 – 400,00	317,00
Beslagvrije voet	1.067,16	Beslagvrije voet	717,00
Inkomen	1.034,00	Inkomen	1.034,00
Beslag op	0,00	Beslag op	317,00

Alleenstaand; maandinkomen € 1.168 netto; inkomen € 21.000; huur € 610; premie zkv € 135			
Bestaande situatie		Toekomstbeeld	
90 % van wwv	866,36	Inkomen < grensbedrag	1.168,00
Woonlastenexces	$610 - 202,20 - 132 = 275,80$	Vast bedrag	400,00
Zorglastenexces	$135 - 39 - 62 = 34,00$	50 % van 1.168,00 – 400,00	384,00
Beslagvrije voet	1.176,16	Beslagvrije voet	784,00
Inkomen	1.168,00	Inkomen	1.168,00
Beslag op	0,00	Beslag op	384,00

Alleenstaand; maandinkomen € 1.626 netto; huur € 610; premie zkv € 135			
Bestaande situatie		Toekomstbeeld	
90 % van wwv	866,36	Inkomen > grensbedrag	1.626
Woonlastenexces	$610 - 202,20 = \text{max. } 300,00$	Grensbedrag = 1.625	
Zorglastenexces	$135 - 39 = 96,00$		
Beslagvrije voet	1.176,16	Beslagvrije voet	1.275
Inkomen	1.626,00	Inkomen	1.626
Beslag op	363,64	Beslag op	351

In de nadere uitwerking van een en ander lijkt de rol van woonlasten- en zorgkostenexces minder prominent te worden. Als de beelden uit de brief van de staatssecretaris en de nadere uitwerking realiteit zouden worden, dan zullen schuldenaren minder geld overhouden voor woonlasten en de premie voor de zorgverzekering. De kans op een succesvol traject in de schuldhulpverlening wordt dan alras kleiner.

Betaalbaarheid van het bestaan

Toekomstige bezuinigingen op de huurtoeslag zouden verder afbreuk doen aan de betaalbaarheid van het wonen voor huurders. Omdat de berekeningsmethodiek van de Wet op de huurtoeslag als regel ook gevolgd wordt bij het becijferen van de aanspraak op woonkostentoeslag, zouden ook eigenaren in een benarde financiële positie daar de gevolgen van ondervinden.

Via de beslagvrije voet zouden eventuele bezuinigingen op de huurtoeslag ook effect sorteren op de betalings(on)mogelijkheden van schuldenaren met een problematische schuldpositie.

De vereenvoudiging van de beslagregels lijkt – gegeven het voorbeeld van de staatssecretaris en de nadere uitwerking – de toch al weinig benijdenswaardige positie van de schuldenaren nog uitzichtlozer te maken.

Giftige cocktail

Het voornemen om de beslagvrije voet te vereenvoudigen lijkt te zorgen voor virtuele draagkracht, terwijl de lasten van een grote groep burgers door een bezuiniging op de huurtoeslag alleen maar zouden stijgen. Daarmee zou gewerkt worden aan het spiegelbeeld van preventieve schuldhulpverlening: meer financiële problemen voor wie nu al de eindjes niet aan elkaar kan knopen. Een nieuwe bezuinigingsronde op de huurtoeslag zou, in combinatie met de vereenvoudiging van het beslag op inkomen, wel eens een heel giftige cocktail kunnen blijken voor de betaalbaarheid van het bestaan van grote groepen burgers met een laag inkomen of problematische schulden. De leden van de Almeerse PvdA gemeenteraadsfractie en het afdelingsbestuur vinden dat sociaal democraten niet mee zou moeten werken aan het invoeren van die maatschappelijk giftige cocktail.

Met vriendelijke groet,

Hassan Buyatui
raadslid

Kerim Iskender
raadslid

Abassin Nessar
voorzitter afdelingsbestuur

John van der Pauw
fractievoorzitter

Joke Roos
secretaris afdelingsbestuur

Ciska van Rijn
raadslid

Jerzy Soetekouw
vicefractievoorzitter